

Motion till Socialdemokraterna i Nackas årsmöte 2024

Motion om att utveckla lokal demokrati genom att stärka det medborgerligt inflytande i den kommunala beslutsprocessen

Boo-föreningen har motionerat på samma tema under ett antal år. På AK:s årsmöte 2023 beslutades att anta motionen med någon ändring som inte påverkar den av Boo-föreningen framförda kärnfrågan. AK tillsatte en arbetsgrupp som skulle utreda vilka motionens förslag skulle leda till. Förslagen är redovisade i en promemoria. Boo socialdemokratiska förening delar i stora stycken arbetsgruppens analyser, men anser att de inte svarar mot den ursprungliga motionens syfte. PM:et belyser hur på ett bra sätt demokratiprocesserna inom Nacka (S) kan förbättras och Boo-föreningen deltar gärna i detta arbete.

Boo-föreningen anser dock att arbetsgruppens uppdrag att komma med förslag på hur modeller för utjämning av det demokratiska underskottet inom den **politiska organisationen i Nacka** ska möjliggöras återstår. Vi upprepar därför med smärre korrigeringar tidigare motioner om utredning av hur den lokala demokratin i Nacka kan stärkas genom bättre medborgerligt inflytande i den kommunala beslutsprocessen.

Valanalysen i Saltsjö-Boo har visat många intressanta aspekter där föreningen också ser en positiv effekt av att lyfta lokala perspektiv i politiken. I valet arbetade vi med lokala frågor riktade till specifika områden där det går att se direkt effekt på valresultatet. Boo Socialdemokratiska förening ser fördelar med att fortsätta arbeta lokalt och utveckla arbetet för att bli än mer lokala inom arbetarekommunen. Redan 2010 års valanalys gjorde omfattande analys av Nacka (s) och lyfte bland annat behovet av lokala företrädare, lokal politik och vilken reell förändring och framgång detta kan ha i det politiska arbetet.

Under 2021 firade den moderatledda majoriteten i Nacka att det var 50 år sedan Nacka bildades genom att framför allt Saltsjö-Boo mot sin egen vilja slogs samman med Saltsjöbaden och Nacka till den idag varande kommunen. Under dessa år har avståndet mellan förtroendevalda – idag oftast benämnda politiker – ökat i takt med det demokratiska underskottet. Nacka har under de 50 åren som gått varit Sverigeledande i att montera ner politikens inflytande och optimalt överlämna utvecklingen till marknadskrafterna. Idag står många av livets värden på spel och det är avgörande att just vi socialdemokrater i Nacka gör tydligt för väljarna var vi står i avgörande frågor som solidaritet i välfärden. Där har marknadskrafterna – inte minst i Nacka – visat sina tillkortakommanden.

Enligt 2014 års demokratiutredning har många kommuner – inte minst Nacka – lagt ner nämnder och förvaltningar och med en långt gången centralisering överlämnat avgörande inflytande till några få tjänstemän och politiker. 2015 gjorde Statistiska centralbyrån en undersökning om folkvaldas villkor, vilken

visade att i stort sett alla kommunfullmäktige ledamöter var missnöjda med maktfördelningen och berättade att det är i princip är kommunstyrelsens ordförande och kommundirektören som bestämmer det mesta. Detta minskar vanliga människors lust att engagera sig i politiken. Engagemanget finns, men har flyttat över till andra forum såsom sociala medier etc.

Centraliseringen är ett av skälen till att de politiska partiernas medlemstal riskerar att bli en spillra av vad de var. 1990 var 10% av befolkningen medlemmar i ett parti, 2013 hade den siffran halverats. I takt med att partistödet har blivit viktigare än medlemsavgiften har också det politiska initiativet flyttats från partiorganisationen till företrädarna med kommunala uppdrag.

Möjligheterna för politiskt valda att upprätthålla medborgarkontakter i vardagen varierar dock starkt mellan stora och mindre kommuner i landet. I Nacka går det ca 1 700 invånare per fullmäktigeledamot. I Bjurholm i Västerbotten är siffran 71 invånare per fullmäktigeledamot. För miljö - stadsbyggnadsfrågor går det ca 7 000 invånare per politiker i Nacka. I Bjurholm ca 490. Att komma väljarna så nära som politikerna gör i Bjurholm är inte möjligt i en storstadskommun som Nacka. Men vi Socialdemokrater måste inse vårt ansvar och med kraft driva frågan om ökat lokalt inflytande i kommunalpolitiken – en ödesfråga som vi måste sätta högst på agendan vid kommunalvalet 2026. I Nacka som är en av landets mest segregerade kommuner är det oerhört viktigt att vanligt folk får komma till tals.

Redan vid Socialdemokraternas kongress 2019 uppmärksammades just dessa problem. För att återfå kraften som folkrörelse behandlade och fastställde kongressen ett särskilt *”Organisatoriskt reformprogram.”* Där beskrivs Socialdemokraterna som **”en folkrörelse som bygger på det lokala engagemanget, där medlemmarna är det centrala. Vi bygger vår organisation underifrån där s-föreningen eller sidoorganisation är grunden. Det lokala perspektivet måste alltid finnas i all politik oavsett vilken politisk nivå vi befinner oss på.”** (*Organisatoriskt reformprogram, 2019, sid 18*).

Även partikongressen 2021 understryker det är det lokala perspektivet som grunden i vår politik. Det är bara Socialdemokraterna som har styrkan att som folkrörelse ha föreningar i Nackas samtliga kommundelar. Dessa utgör en styrka och tillgång som kan komma att bli avgörande för partiets framtid som politisk kraft. Men då måste också medlemsvärdet och möjligheten att påverka vidareutvecklas, inte minst genom att fler lokala förtroendevalda får ett reellt inflytande över delar av politiken och därigenom får tillfälle att utveckla det nödvändiga vardagliga samtalet med väljarna. Vi vill att så många som möjligt kan engagera sig politiskt och att fler skall dela på förtroendeuppdragen.

För att partiet i Nacka ska kunna växa och engagera fler medlemmar och boende i Nacka behöver vi stärka det lokala engagemanget. Boo S valanalys 2023 stämmer väl överens med valanalysen från 2010 som redan den betonar vikten av det lokala perspektivet på flera punkter. För att få lokala perspektiv och ta del av föreningarnas kompetenser är det viktigt att de är representerade i framtagande av arbetssätt för stärkt lokal demokrati.

För oss Socialdemokraterna i Nacka har lokala mellansteg i den kommunala beslutsprocessen varit viktiga. Vi motsatte oss kraftigt när Områdesnämnderna lades ner i november 2006. Moderaterna vann stort i september (Reinfeldtsvalet). Moderaterna i Nacka fick nästan egen majoritet. Då gjorde de en kupp på budgetfullmäktige. De la ändring av nämndsystemet som en budgetpost. Bland annat lade ner alla områdesnämnder, det var inte förannonserat utan kom som en budgetpost. Kuppen halverade nästan antalet ledamöter i det kommunala nämndsystemet, varvid de kommunala besluten centraliserades helt. Vår fullmäktigegrupp reagerade kraftigt mot att man tog bort så många politiker och därmed försvagade den kommunala demokratin kraftigt. Vi reserverade oss kraftfullt och vår gruppledare i KF, Kaj Nyman luftade sin upprördhet i NVP. Vid beslutet avstod en borgerlig ledamot och röstetalet blev 30/30, varför ordförande Mats Gerdau tvingades använda sin utslagsröst för att försvaga demokratin i Nacka. Vi vill återinföra en stärkt kommunal demokrati genom att fler förtroendevalda får ta del det politiska beslutsfattandet och att fler från våra kommundelar får komma till tals. Vi vill återskapa demokratin i Nacka.

Med anledning av det ovan sagda föreslår vi årsmötet besluta

att Nacka AK:s styrelse tillsätter en arbetsgrupp bestående av ledamöter som nominerats av respektive grundorganisation och som ges i uppdrag att grundligt utreda möjligheter att stärka det medborgerliga inflytandet i den kommunala beslutsprocessen i syfte att flytta beslut närmare medborgarna i Nacka.

att arbetsgruppens slutsatser redovisas i god tid innan nästkommande årsmöte

Boo Socialdemokratiska förening

Saltsjö-Boo 2024-01-29